

Avebe haalt alles uit de aardappel wat erin zit

Zetmeelcoöperatie opent eiwitfabriek in Groningen

Aardappelverwerker Avebe balanceerde twee jaar geleden nog op de rand van een faillissement, maar kijkt inmiddels weer vooruit.

Door onze correspondent
KARIN DE MIK

GASSELTERNIJVEEN, 10 DEC. De pijpen en machines glimmen je tegemoet in de nieuwe Solanic-fabriek in het Groningse Gasselternijveen. Hier worden hoogwaardige eiwitten uit aardappelvruchtwater gewonnen. In een grote stalen sproeitoren, die doet denken aan een omgekeerde raket, wordt het eiwit gedroogd tot poeder. Solanic is een dochter van aardappelzetmeelcoöperatie Avebe en is de eerste aardappelverwerker die dit procedé toepast.

Het productieproces, dat met andere bedrijven en onderwijsinstellingen de afgelopen drie jaar is ontwikkeld, is strikt geheim. De investering in de machines bedroeg enkele miljoenen euro's. Op pallets staan witte zakken met aardappeleiwitconcentraat. Directeur Marco Guiseppin laat een zakje met lichtbruin aardappeleiwitpoeder zien.

Bijna twee jaar geleden stond het voortbestaan van Avebe nog op het spel. De concurrentiepositie was slecht. Het aardappelzetmeel van Avebe was het duurste in Europa. Het concern leed miljoenen schade door een twee weken durende staking in 2005.

Avebe bleek financieel kwetsbaar doordat boeren hun tegoeden na de staking massaal opvroegen. Het boekjaar werd afgesloten met een verlies van 70 miljoen euro. Twee directieleden ruimden het veld. De 4.000 leden – allemaal boeren – stemden vorig voorjaar in

met een kapitaalsinjectie van 40 miljoen. Hierdoor werd het voortbestaan van de Groningse zetmeelcoöperatie zeker gesteld.

Algemeen directeur O. Koo, die dit voorjaar vertrok, stelde een reddingsplan op. Een nieuwe reorganisatie was nodig. Tot 2011 verdwijnen er in de drie fabrieken in Ter Apellkanaal, Gasselternijveen en Foxhol nog eens ruim 150 arbeidsplaatsen, via natuurlijk verloop. Daarmee daalt het aantal personeelsleden in Nederland tot ongeveer 850. Het concern richt zich nog alleen op de verwerking van aardappelen tot zetmeel.

Avebe verwerkt 2,5 miljoen ton aardappelen per jaar, waaruit 500.000 ton zetmeel wordt gehaald. Verwerking van tapioca, in de jaren negentig nog beschouwd

Winnen van eiwitten uit aardappelen voor Avebe nieuwe markt

als groeimarkt van Avebe, werd stopgezet. Avebe stootte fabrieken in onder meer Indonesië, Thailand en Brazilië af. Het saneringsbeleid en de gunstige graanprijzen, die zijn gekoppeld aan die van aardappelzetmeel, brachten de onderneming vorig boekjaar zwarte cijfers. De winst bedroeg 25,2 miljoen euro. Dit jaar wordt eveneens een positief resultaat verwacht.

President-commissaris Hans Hoekman vergelijkt de donkere dagen van 2005 met de volgens hem solide financiële basis nu. „We betalen onze telers nu meer dan 30 procent bovenop de vaste Europese minimumprijs. Wie dat twee jaar geleden had voorspeld, was niet serieus genomen.”

Hoekman zegt dat Avebe alles uit de aardappel wil halen wat erin zit. Met het winnen van hoog-

waardige eiwitten betreedt het bedrijf een nieuwe markt. In die markt gaat nu zo'n 400.000 ton om, en die groeit jaarlijks met 4 procent. Solanic wil binnen vijf tot zes jaar 30.000 ton eiwit produceren. Vooral de toepassingen in de voedingsmiddelenindustrie zijn talrijk, maar in de toekomst wordt ook gedacht aan de farmaceutische industrie, waaronder huidontsteldingsremmers. Klinische testen hiervan zijn gaande.

Jaarlijks wordt er in de nieuwe fabriek 1.000 ton aardappeleiwit geproduceerd. Het is een nicheproduct, zegt algemeen directeur Michiel Puttman van Solanic. Inmiddels heeft zijn bedrijf contracten met afnemers over de hele wereld. Hij noemt aardappeleiwit een goed alternatief voor dierlijke eiwitten, zoals kippenei-eiwit en soja-eiwit. „De aardappel is een onderschatte eiwitbron. Aardappeleiwit is goed oplosbaar en je hebt er minder van nodig.”

Vooral in bakkerijproducten en in de sportdranken-, zuivel- en vleesindustrie kan het worden toegepast. „In een ijsje zit 2,5 tot 4 procent melkeiwit. Als je het vervangt door aardappeleiwit heb je maar 1 procent nodig.”

Eiwit uit aardappelen is ook met het oog op dierziekten als bijvoorbeeld BSE een veiliger grondstof dan dierlijke eiwitten, denkt Puttman. Het bevat ook een stofje dat het hongergevoel onderdrukt.

Solanic, dat ook de naam van het nieuwe aardappeleiwit is, moet op termijn voor een „substantieel deel van de winstgroei van Avebe” gaan zorgen, verklaarde financieel directeur Ed Kraaijenzank, die ook tijdelijk algemeen directeur is. „Het is een uniek procedé. En hoewel we nog maar ruim een week draaien, is er wereldwijd veel belangstelling voor. Aardappeleiwit kan bovendien prijstechnisch concurreren met dierlijk eiwit.”